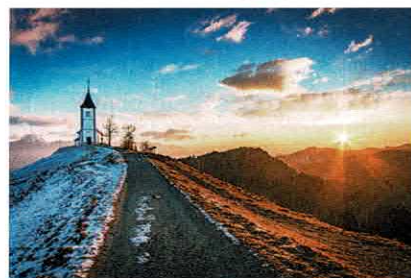

1. Na fotografiji je prikazan en klimatski dejavnik, čeprav na zelo majhnem območju. Imenuj ga in pojasni, kako vpliva na podnebje.

Dejavnik:

lega? relief
Vpliv: Na prisojni strani je sneg že staljen, na osojni pa še ni. To pomeni, da je na prisojni strani navadno topleje. relief?

2. Kraji, ki so na karti označeni s črkami A, B in C ležijo na isti geografski širini, kljub temu pa se vidi, da so njihove temperature zelo različne.

Kateri klimatski dejavnik ima zanesljivo velik vpliv na razlike v temperaturi med krajema A in B?

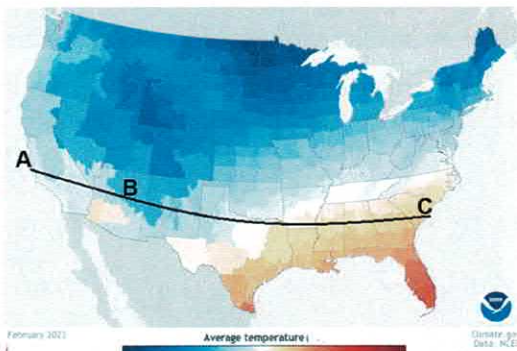
oddaljenost od morja

(1)

Kateri klimatski dejavnik vpliva na temperaturno krajema A in C? (1)

orografske pregrade

3. S pomočjo znanja o segrevanju zraka pojasni, ali je na območjih, ki so na zgornji karti prikazana z temnejšo modro barvo zračni tlak nizek ali visok.

(1)

Nizek, saj se pri nizkem tlaku zrak adiabatno ohlaja, posledično je tlak posledično je tudi T nizka.

4. S pomočjo pojmov kondukcija in učinek tolpe grede pojasni globalno segrevanje zraka.

(2)

Pri globalnem segrevanju zraka se gre za to, da imamo v stratosferi neko plast, kateri rečemo ozonska plast (O_3). Ta plast skrbi zato, da ne dobimo preveč škodljive svetlobe, hkrati pa ne prepušča toplogrednih plinov (CO_2). Na Zemlji nam je posledično vroče saj se pri kondukciji segreva zrak in dobimo učinek tople grede pri katerem je temperatura znotraj ozona konstantna in visoka.

5. Obkroži pravilni odgovor!

Če pri isti absolutni vlagi relativna vlaga pada, je to znak, da temperatura:

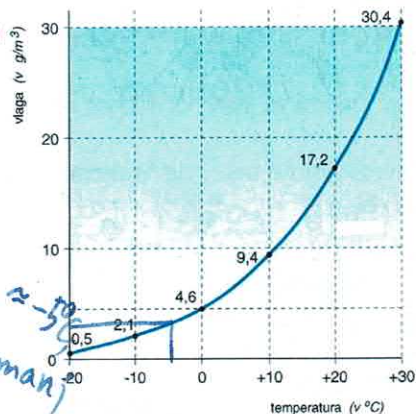
- a) pada b) ostane enaka c) narašča

(1)

6. V zraku je $3,5 \text{ g/m}^3$ vlage, temperatura pa je 5°C . Kaj se mora zgoditi, da bo nastala megla. Potek opiši natančno in pri razlagi uporabi tudi podatke z grafa.

Da bo nastala megla, moram.

priiti do točke, ko bo absolutna vlaga enaka maksimalni in se posledično začne kondenzacija. To se bo zgodilo pri $\approx -5^\circ\text{C}$ torej se mora zrak ohladiti za najmanj 10°C .

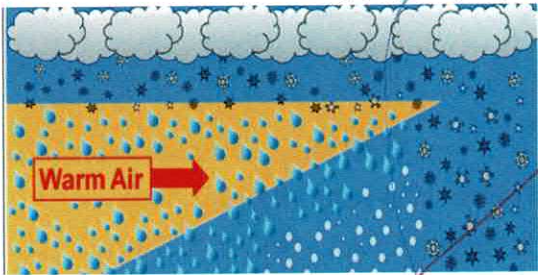

7. Pojasni, ali bo v zgoraj opisanih pogojih, na površini nastala rosa ali slana? (1)

Nastajala bo slana, saj so to ledeni kristalčki, ki nastajajo pri $T < 0^{\circ}\text{C}$.

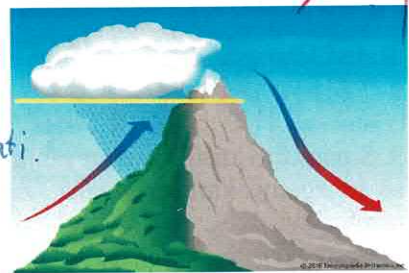
8. Na sliki označi tisto območje, kjer najverjetneje pada ledeni dež in napiši, zakaj je tako. (2)

Ledeni dež bo nastajal visoko v oblakih, če se vmes segreje se bo stalil.

9. Skica prikazuje nastanek oblakov. Kako imenujemo črtkano prikazano črto? Kaj je značilno za temperaturo na tisti višini, kjer je ta črta in kaj za absolutno vlaga v zraku? (2)

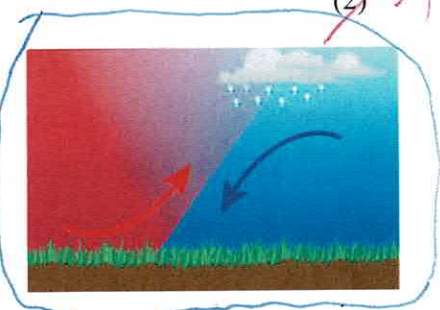
Na tej višini je T pod temperaturo rosišča, zato je absolutna vlaga ~~izjema~~ enaka maksimalni vlagi, posledično začne padati. Črto imenujemo meja rosišča. ~~Kond. b. b.~~

10. Slika pri zgornji nalogi hkrati prikazuje tudi nastanek enega izmed tipov padavin, drugega pa slika pri spodnji nalogi. Obkroži tisto izmed njiju, ki prikazuje najverjetnejši nastanek padavin nad Zahodno Evropo? Imenuj in natančno opiši nastanek izbranega tipa padavin. (2)

Tip padavin: Konveksijske padavine

Nastanek: Topli zrak se dviguje nad hladnega, posledično nastanejo padavine, ko se zrak ohladi do temperature rosišča.

11. S pomočjo skice razloži, kako nastane veter. Pri razlagi poudari, kakšen je tlak, na območju A, zakaj tak in kaj se posledično dogaja. (2)

Po dnevi je kopna bolj segreta, posledično se zrak dviguje in je na točki A nizek zračni tlak. Morje je manj segreto in je zato tam ~~visok~~ visok zračni tlak. Veter je gibanje zraka od V zračnega tlaka do N zračnega tlaka.

12. Poveži pojme tako, da vsakemu pojmu iz prve kolone pripišeš ustrežno črko iz druge kolone! Izberi najboljše povezave! (2)

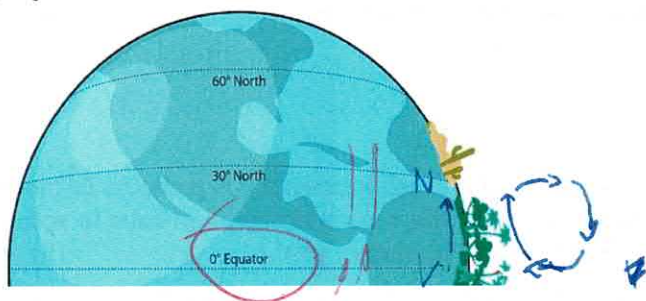
- ~~D~~ pasati
- ~~A~~ morski tokovi
- ~~B~~ azorski anticiklon
- ~~E~~ rast temperature z višino
- ~~C~~ zračni tlak

- ~~A~~ - klimatski element
- ~~B~~ - poletna suša
- ~~C~~ - inverzija
- ~~D~~ - suhi vroči vetrovi
- ~~E~~ - klimatski dejavnik

13. Planetarno kroženje zraka;

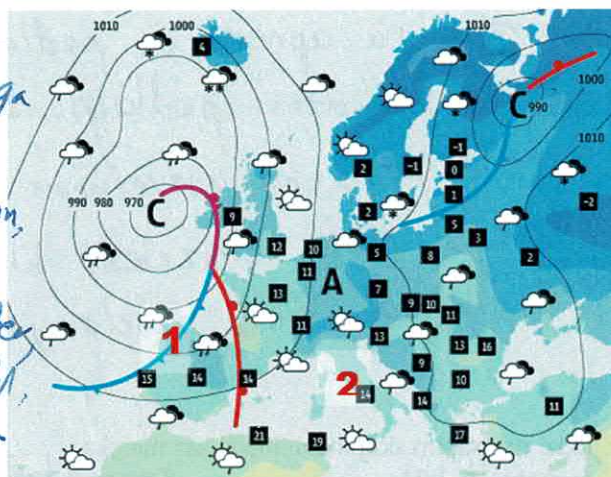
Na skico nariši kroženje zraka med tečajnikom in povratnikom severne poloble. Naj bo vidno, kje se zrak dviguje, kje spušča, kakšen je zračni tlak na teh območjih. Na površini planeta pa pravilno vpiši tudi smer vetrov, ki se tam pojavijo. (2)

14. Kakšno je glede na karto vreme na območju številke 1. Pojasni zakaj! S pomočjo karte pojasni tudi, kakšno bo vreme tekom naslednjega dne na območju številke 2, zakaj takšno, ter tudi ali se ohladilo ali segrelo. (3)

Št 1: ~~Bliza se hladna fronta,~~
posledično tudi hitro dvigovanje toplega
zraka in izdatne padavine

Št 2: Trenutno je na št. 2 ~~voda~~ anticiklon,
ampak se vseeno blizajo topla
fronta. Ta bo povzročila ~~ohladitev~~
ampak ne tako izdatnih padavin,
najverjetneje bo kapljab, namreč
pri topli fronti se tople zrak počasi dviguje nad hladnega.

15. Voda je sestavina prsti in pedogenetski dejavnik. Razloži, kako lahko na barvo prsti vpliva prisotnost vode. Napiši še eno pomembno lastnost, ki jo ima za prst voda. (2)

Ce je prst izprana bo bolj sivekasta, ce pa ni izprana
bo bolj rjavoljena, ~~to~~ posledično ~~bo~~ imela več barv
mineralov, ki so v prsti.

16. Kaj so horizonti in zakaj se med seboj razlikujejo? (2)

Horizonti so ~~vodoravne~~ ~~linije~~ ~~ki se razlikujejo~~ Vsaka ta
linija vsebuje prst svoje barve, ki se vizualno razločuje od
ostalih takih linij. Med seboj se razlikujejo zaradi starosti,
blizine matični podlagi, izpranosti ipd.

17. V nekaterih prsteh poteka proces izpiranja. Razloži kako ta proces vpliva na kvaliteto prsti in imenuj en tip podnebja, za katerega bi bil ta proces v prsti značilen! (2)

Prsti zmanjša kvaliteto, saj ~~voda~~ odplakne vse minerale,
posledično rastline nimajo toliko mineralnih snovi za rast
in tudi rastline ne rastejo. Ta proces je značilen za
~~zmerno hladno~~ ~~podnebje~~, ~~kjer~~ ~~raste~~ ~~talga~~ na sivi ~~isprani~~
prsti.

18. Poveži pojme tako, da poiščeš najbolj optimalne kombinacije:

(2)

- zrak pedogenetski dejavnik
- relief začetna faza nastanka prsti
- zasoljevanje sestavina prsti
- aconalne prsti kopičenje neraztopljenih mineralov v profilu
- tekstura lastnost prsti

19. Zimzeleni listnati gozd in makija

V katerem podnebnem tipu se pojavlja to rastje? Imenuj prst, ki nastane v teh razmerah. S pomočjo lastnosti podnebja in imenovanega rastja pojasni, kakšne lastnosti ima prst, ki se razvije v takih razmerah in kako to vpliva na pogoje za kmetovanje. (Pomislí na pedogenetske dejavnike in procese, ki potekajo v prsti.)

(3)

Makija se pogosto pojavlja v mediteranskem podnebjju. Prst imenujemo rdeča in rjava prst (terra rosa). Ta prst je zasnovana na apnenčasti podlagi, posledično ni tako kislá kot tiste na silikatni podlagi. ~~Zaprta~~ ^{Prst} je suha, zasoljena, primerna za kmetijstvo ob ustreznem dodatnem namakanju. Ker na tem področju raste zimzeleni listnati gozd, lahko sklepam, da je prst dokaj globoka (ima debelo plast).

20. Spodaj napisanim skupinam dopiši kar manjka.

Subtropski pas

Zmerno topli pas

Tropski pas

(3)

Podnebje: Subtropsko suho

Podnebje: Zmerna hladna

Podnebje: Savansko

Rastje: Puščavsko rastje

Rastje: Tajga

Rastje: Savansko rastje

Prst: Puščavska prst

Prst: Siva tprana

Prst: Rdečerumena

